

[Undervisningsministeren]

landsudvalg for de naturvidenskabelige uddannelser, statens naturvidenskabelige forskningsråd og de berørte fakulteter for nyligt tilbudt i et samarbejde at iværksætte lignende overvejelser. Tilbud af denne art fra institutionernes og forskernes side om at medvirke med konstruktive forslag må jeg anse for meget positive på baggrund af de finansielle begrænsninger, vi må leve med.

Inden for andre faglige hovedområder organiseres planlægningsarbejdet foreløbig på anden måde. Jeg er på nuværende tidspunkt ikke i stand til at sige, om alene omprioriteringer kan løse vore problemer på tilfredsstillende måde. Svaret må afhænge af de igangværende undersøgelser og overvejelser.

Apparatur og andre hjælpemidler

I universiteternes og de øvrige højere uddannelsesinstitutioners vækstperiode blev der opbygget en bestand af apparatur, som nu i vidt omfang trænger til fornyelse. Det er forståeligt, at institutionerne under den økonomiske stramning søger at fastholde personale på bekostning af apparaturfornyelse. Der er her et alvorligt problem, som den omtalte rapport fra en arbejdsgruppe nedsat af planlægningsrådet for forskningen om forskningens vilkår peger på, ligesom man stiller forslag til løsning af problemerne.

En løsning af apparaturproblemerne vil bl. a. kræve yderligere bevillinger til apparatur. Da vi formodentlig skal finde ressourcerne inden for de eksisterende totale bevillingsrammer, vil en løsning kunne nødvendiggøre besparelser gennem personaleindskrænkninger – et ubehageligt dilemma.

Tilsvarende er det et problem under den økonomiske stramning at sikre forskernes adgang til den nødvendige indenlandske og udenlandske litteratur. Forskningsbibliotekerne vil med kulturministerens kommende lovforslag blive søgt samlet under kulturministeriet, hvorved en del af bibliotekerne administrativt udskilles fra de højere uddannelsesinstitutioner, som de hidtil har været en del af. Jeg vil lægge stor vægt på, at de højere uddannelsesinstitutioners benyttelse af og samarbejde med forskningsbibliotekerne kan bevares og udbygges, således at bibliotekerne fortsat kan bidrage til forskningens udvikling og fornyelse og dermed også til bevarelsen af de højere uddannelsers kvalitet. Det gælder i øvrigt på dette område, at man næppe kom-

mer uden om øgede bevillinger, hvis bibliotekerne skal kunne imødekomme forskningens behov på tilfredsstillende måde.

Tilgangen af yngre forskere

Som det ofte er påpeget i den senere tid, er antallet af stillinger, der giver mulighed for tilgang af forskere, nu meget stærkt begrænset. Det er et internationalt fænomen, som dels skyldes alderssammensætningen – med få ældre forskere og dermed lav naturlig afgang – dels ophøret af væksten i de højere uddannelsesinstitutioner. Problemet forstærkes af den omstændighed, at kun meget få universitetsforskere søger anden beskæftigelse – mobiliteten er ringe, formodentlig i mange tilfælde på grund af relativt gode ansættelsesvilkår i universitetssektoren.

Der har været planer om at fremme tilgangen af nye forskere – ikke alene universitetsforskere – men disse planer har været forbundet med omkostninger i form af nye bevillinger, og de for 1981 gennemførte midlertidige indskrænkninger i bl. a. tilgangen af stipendiater ved universiteterne udskød planernes gennemførelse. Men nu er undervisningsministeriet nået så vidt i sin planlægning, at en løsning skulle være i sigte under forudsætning af, at der udvises den fornødne velvilje fra de implicerede parter side. Jeg håber at blive i stand til at fremsætte et forslag til politisk beslutning i den nærmeste fremtid.

Udnyttelsen af de højere uddannelsesinstitutioners forskning

Resultaterne af de højere uddannelsesinstitutioners forskning udnyttes først og fremmest gennem uddannelsen af kandidater, som gennem deres senere arbejde formidler disse resultater. Men der er jo adskillige andre veje. Man har f. eks. i den seneste tid ofte diskuteret spørgsmålet om at fremme universitetsforskernes midlertidige overgang til industrien eller andre erhverv.

Den nuværende mangel på bevægelighed i ansættelserne ved de højere uddannelsesinstitutioner er helt utilfredsstillende og forværrer rekrutteringsproblemerne. Nye veje på dette område må findes. Jeg skal her nævne, at større bevægelighed i ansættelserne vil være et væsentligt element i den plan for forskerrekutteringen, som undervisningsministeriet vil fremlægge.